Allah-Âlem İlişkisini Müşahede Etme: Kevnî Ayetler, Sünnetullah, Ölçü ve Düzen ile İnsanın Sorumluluğu

Kevnî ayetleri müşahede ederek Allah-âlem ilişkisini tefekkür eder. · Kâinattaki ölçü ve Sünnetullah yasalarını fiziksel, biyolojik ve toplumsal boyutlarıyla analiz eder. · İnsanın halife olarak emanet ve çevre ahlakı sorumluluğunu değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Kevnî ayetler; gökler, yer, canlılar ve evrendeki kusursuz ilahi yaratılış delilleridir.
- Kozmik nizamın sürekliliğini sağlayan ilahî ölçü ve değişmez yasalar bütününe Sünnetullah (Âdetullah) adı verilir.
- İnsan, yeryüzünde Allah'ın halifesi olarak doğayı tahrip etmeden korumak ve imar etmekle emanetçidir.

1 EŞLEŞTİRME

Sünnetullah yasalarını ilgili olaylarla eşleştiriniz.

Kevnî Ayetler	Fiziksel Yasalar	Biyolojik Yasalar	Toplumsal Yasalar
Kâinattaki yaratılış delilleri	Yer çekimi ve gök nizamı	Canlıların üremesi ve hayatı	Adalet, ahlak ve medeniyet

d 1. Fiziksel Yasalar
c 2. Biyolojik Yasalar
b 3. Toplumsal Yasalar
a 4. Kevnî Ayetler

a) Kâinatta Allah'ın varlığına delalet eden yaratılış nizamı
b) Adaletin kalkınmayı, zulmün ise çöküşü getirmesi
c) Canlıların üremesi, fotosentez ve DNA aktarımı
d) Yer çekimi, gezegen yörüngeleri ve suyun kaldırma kuvveti

2 KISA CEVAP

Allah'ın evrene koyduğu fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalara verilen genel kavramı yazınız.

Sünnetullah (İlahi Yasalar) Kapsamı

Fiziksel & Biyolojik	Toplumsal Yasalar
Doğa düzeni ve canlılık kanunları	Adaletle kalkınma, zulümle çöküş

Sünnetullah (Âdetullah).

3 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

İnsanın yeryüzünde 'halife' kılınmasının çevre ahlakı ve emanet bilinciyle ilişkisini açıklayınız.

Doğanın sahibi değil emanetçisidir; ilahi dengeyi bozmadan korumakla yükümlüdür.

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

'Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir. Göğü O yükseltti ve ölçüyü O koydu.' (Rahmân) ayeti öncelikle neye vurgu yapar?

EVRENDEKİ MİZAN VE İLAHİ ÖLÇÜ ŞEMASI

Güneş ve Ay Bir Hesaba Göre Hareket Eder	Göğü Yükseltti ve Ölçüyü O Koydu
Kusursuz kozmik denge ve yörünge	İlahi adalet ve mizan nizamı

(A) Evrende kör tesadüfün değil ilahi bir ölçü ve dengenin hâkim olduğuna
(B) Doğa olaylarının insanın müdahalesi olmadan tamamen duracağına
(C) Fiziksel kanunların her gün rastgele değişerek sabit kalmadığına
(D) İbadetlerin yalnızca gök cisimlerine bakılarak yapılması gerektiğine

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Allah-âlem ilişkisiyle ilgili ifadeleri Doğru/Yanlış olarak belirleyiniz.

Allah-Âlem İlişkisinde Temel Kavramlar

Şehâdet Âlemi	Gayb Âlemi	Mizan
Duyularla algılanan madde evreni	Vahiy yoluyla bilinen boyut	Kâinattaki hassas denge ve ölçü

	D	Y
Kevnî ayetleri tefekkür etmek imanın akli temellerini güçlendirir.	☑	☐
İslam inancına göre Allah evreni yarattıktan sonra kendi hâline bırakmıştır.	☐	☑
İnsanın halifeliği çevreye karşı emanet ve koruma bilinci gerektirir.	☑	☐
Toplumsal yasalar milletlerin adalet durumundan bağımsız işler.	☐	☑

6 KISA CEVAP

Kâinattaki canlıların doğması, gelişmesi ve solunum yapması hangi ilahi yasa kapsamındadır?

Biyolojik yasalar kapsamındadır.

7 TABLOYU TAMAMLA

Esma-i Hüsna ve kâinattaki tecellileri tablosunu tamamlayınız.

İlahi İsim	Anlamı	Kâinattaki Tecellisi	İnsani Sorumluluk
el-Hâlık	Yoktan var eden	Canlıların kusursuz yaratılışı	Yaratılana şefkat ve tefekkür
el-Adl	Sonsuz adalet sahibi	Kozmik mizan ve denge	Hakkı gözetme ve dürüstlük
er-Rezzâk	Rızık veren	Besin zinciri ve toprak bereketi	İsraftan kaçınma ve infak
el-Hakîm	Hikmet sahibi	Her organın bir amaca hizmeti	Varlığı amaçsız görmeme

8 SIRALAMA

Kevnî ayetleri müşahede eden bir müminin gelişim basamaklarını sıraya diziniz.

KEVNÎ AYETLERDEN TEVHİT BİLİNCİNE ULAŞMA AKIŞI

1. Müşahede — Tabiatı gözlemleme
2. Tefekkür — İntizamı akılla düşünme
3. İman — Tevhit bilincine varma
4. Salih Amel — Çevreyi imar etme

4 Manevi bilinci çevreye merhamet ve topluma adalet olarak yansıtma

2 Kusursuz dengenin arkasındaki ilahi kudreti akılla tefekkür etme

1 Tabiat olaylarını ve gökyüzündeki intizamı dikkatle gözlemleme

3 Kalbinde Yaratıcıya karşı derin hayranlık ve tevhit bilinci oluşturma

9 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarından yararlanarak dini kavramları yazınız. Numaralı kutulardan 'MİZAN' kelimesini bulunuz.

ANAHTAR KAVRAM ŞİFRE ŞERİDİ: M - İ - Z - A - N

1	2	3	4	5
M	İ	Z	A	N

Varlık ve olayları ibret gözüyle dikkatle izleme — M Ü Ş A H E D E

İnsanın iyiyi ve kötüyü seçme özgürlüğü — İ R A D E

Evrendeki oluş ve akışın bağlı olduğu süreli boyut — Z A M A N

Hak sahibine hakkını verme ve dengeyi gözetme — A D A L E T

Kâinattaki kusursuz ölçü ve değişmez düzen — N İ Z A M

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

MİZAN

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

'İnsanların elleriyle yaptıkları yüzünden karada ve denizde fesat çıktı.' (Rûm, 41) ayeti günümüzdeki hangi krize işaret eder?

İnsanın Halifelik ve Çevre Emaneti Görevi

- Halifelik Görevi: Yeryüzünü adaletle imar
- Emanet Bilinci: Mizanı bozmadan koruma
- Tahribat Yasağı: Fesat ve israftan kaçınma

A İnsanın doğadaki ilahi mizanı bozarak yol açtığı çevre kirliliği ve tahribata

B Uzay araçları yüzünden gezegenlerin yörüngeden tamamen çıkmasına

C Tarımsal sulama nedeniyle nehirlerin tatlı su üretmeyi bırakmasına

D Güneş tutulmasının dünyanın eksenini periyodik olarak kaydırmasına

11 EŞLEŞTİRME

İslam düşüncesinde varlık boyutlarını tanımlarıyla eşleştiriniz.

Kevnî Ayet	Sünnetullah	Halife	Mizan
Evrendeki ilahi delil	Değişmez ilahi yasalar	Yeryüzü emanetçisi	Kozmik ölçü ve adalet

b 1. Şehâdet Âlemi

c 2. Gayb Âlemi

a 3. Mizan

d 4. Tefekkür

a) Evrene yerleştirilen hassas denge ve adalet ölçüsü

b) Duyu organları ve akılla kavranabilen maddi evren

c) Duyu ötesi, vahiy yoluyla bilinen melek ve ahiret boyutu

d) Varlıkların gayesini ve Yaratıcıyı derinlemesine düşünme

12 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Evrensel düzenle ilgili ifadeleri Doğru/Yanlış olarak belirleyiniz.

	D	Y
Fiziksel yasalar deney ve gözlem yoluyla tespit edilebilir.	✓	
Kur'an kevnî ayetlerin araştırılmasını ve bilimsel aklı yasaklar.		✓
Toplumsal yasalara aykırı hareket eden toplumlar ahlaki çöküş yaşar.	✓	
İnsanın halife olması doğayı dilediği gibi yok etme hakkı verir.		✓

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.